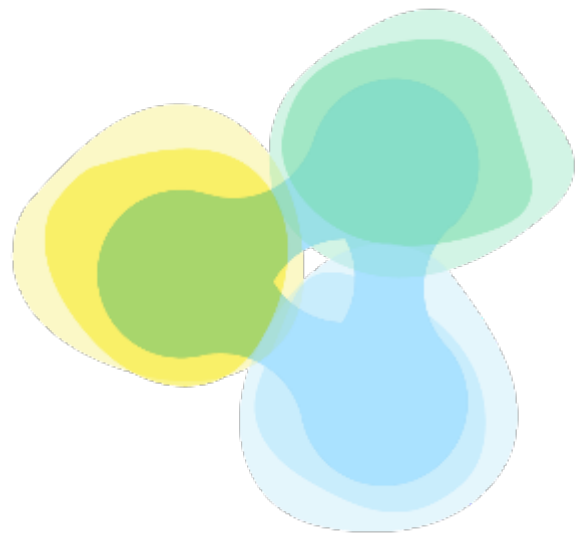

New European Bauhaus
beautiful | sustainable | together

JAUNAIS EIROPAS BAUHAUS METODE VIDES PLĀNOŠANĀ UN BŪVNIECĪBĀ

^
Latvijas
Arhitektu
savienība

Kultūras ministrija

ZEMGALES
REĢIONA
KOMPETENČU
ATTĪSTĪBAS
CENTRS

Anda Kursiša
LAS Valdes locekle, arhitekte
19.03.2026.

#NewEuropeanBauhaus

Jaunā Eiropas Bauhaus Latvijas kontaktpunkts

Informācija un konsultācijas

Nacionālā un starptautiskā pārstāvniecība

Izglītošana un kontakti

Kultūras ministrija

Latvijas Arhitektu savienība

Veidojot saiknes starp dažādām pieredzēm un nozarēm, Jaunais Eiropas Bauhaus kā **metode sekmē sabiedrības pārmaiņas, balstoties uz trim savstarpēji neatdalāmām vērtībām:**

Estētika – pieredzes kvalitāte un stils, kas pārsniedz vienkāršu funkcionalitāti

Ilgspēja – no klimata mērķiem līdz aprites ekonomikai, nulles piesārņojumam un bioloģiskajai daudzveidībai

Iekļaušana – no dažādības novērtēšanas līdz pieklūstamības un finansiālās pieejamības nodrošināšanai

Jaunais Eiropas Bauhaus (NEB) ir radoša un starpdisciplināra kustība, ko Eiropas Komisija veido no 2020. gada.

Iniciatīva veido saikni starp zinātnei un tehnoloģijām, mākslu un kultūru. Tās mērķis ir izmantot ilgtspējas un digitālās pārmaiņas kā iespēju uzlabot mūsu dzīves kvalitāti. Jaunā Eiropas Bauhaus iniciatīva apvieno iedzīvotājus, institūcijas un uzņēmumus, lai kopīgi veidotu ilgtspējīgu dzīvi Eiropā un ārpus tās. Šī iniciatīva sekmē pozitīvas pārmaiņas, tai skaitā - nodrošinot piekļuvi ES finansējumam skaistiem, ilgtspējīgiem un iekļaujošiem projektiem.

Vēsturē slavenais BAUHAUS bija ietekmīga mākslas un dizaina skola Vācijā (1919-1933), kas apvienoja amatniecību ar mākslu un noformulēja modernisma principus arhitektūrā un dizainā. Bauhaus dibinātājs Valters Gropiuss centās radīt jaunu dizaina valodu, kas būtu funkcionāla, vienkārša un atbilstoša rūpnieciskās ražošanas laikmetam.

JAUNĀ EIROPAS BAUHAUS PRINCIPI

IESAISTE

- Fiziskā iekļaušana
- Sociālā iekļaušana
- Dzīvotspējīgas kopienas

ILGTSPĒJA

- Aprites princips
- Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām
- Citi vides aspekti

ESTĒTIKA

- Integrācija apbūvētajā un dabiskajā vidē
- Pieredzes kvalitāte
- Identitāte un mērķis

JAUNAIS EIROPAS BAUHAUS (NEB) LATVIJĀ

KULTŪRAS MINISTRIJA

JAUNĀ EIROPAS BAUHAUS KRITĒRIJI
KULTŪRAS INFRASTRUKTŪRĀ
DALĪBA DAVOSAS KONVENCIJĀ no 2018.g.

LATVIJAS ARHITEKTU SAVIENĪBA:
NEB KONTAKTPUNKTS
JAUNĀ EIROPAS BAUHAUS BALVA
IEKĻAUJOŠAS ARHITEKTŪRAS BALVA

PAŠVALDĪBAS, UNIVERSITĀTES

DALĪBA ES PROJEKTOS

UZŅĒMUMI UN NVO

BRĪVPRĀTĪGAS INICIATĪVAS UN DALĪBA
EIROPAS NEB KONKURSOS

VARAM

JAUNĀ EIROPAS BAUHAUS KRITĒRIJI
ĀRTELPAS UN KLIMATA PROJEKTOS

LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA

IEKĻAUJOŠA VIDE UN INFORMĀCIJA

LATVIJAS ZINĀTNES PADOME

APVĀRSNIS EIROPA NACIONĀLAIS
KONTAKTPUNKTS
ES FINANSĒJUMA KONSULTĀCIJAS

CFLA

ES FINANSĒTO PROJEKTU IZVĒRTĒŠANA
UN UZRAUDZĪBA T.SK. NEB KRITĒRIJIEM

KUR MEKLĒT INFORMĀCIJU

New European Bauhaus
beautiful | sustainable | together

https://new-european-bauhaus.europa.eu/index_en

New European Bauhaus

Home About ▾ Community ▾ Tools and resources ▾ Funding ▾ Press & media ▾ Events ▾

Home > Funding > How is New European Bauhaus funded?

New European Bauhaus

Home About ▾ Community ▾ Tools and resources ▾ Funding ▾ Press & media ▾ Events ▾

Home > Tools and resources

Tools and resources

Choose the right instrument for you

Project owners, investors, members of NEB community, governing bodies or other public institutions across the continent - everyone - can use a variety of available New European Bauhaus tools and resources in their activities. Those instruments are intended to help plan, design and conduct projects following the NEB values and working principles.

Depending on what you represent and at which stage of your NEB aligned project you are, each tool can help you answer very specific questions: from understanding the new European Bauhaus to putting it in practice or coming up with a solid investment planning.

savienība

NEB Prizes

Every year, the New European Bauhaus Prizes reward exemplary projects, new concepts and ideas aligned with the NEB principles and values.

The NEB Prizes showcase and support projects and ideas that are already being implemented on the ground, bringing tangible positive change to communities and individuals.

Over the four past editions, NEB Prizes received almost 5000 applications and awarded **prizes from 15 000 to 30 000 Eur** to 72 winners and runner ups, totalling nearly 1.5 million Euros.

[Find out more about past editions of the NEB Prizes here](#)

Private investments

New European Bauhaus is first of all a bottom up initiative, where the European Commission provides guidance, norms, and tools for specific projects. Nearly half of the recognised New European Bauhaus projects on the ground are self-organised and privately funded. That confirms a strong grass root movement putting NEB values and principles in practice.

To encourage private investments, several tools have been developed to help project owners, decision makers, investors and other involved parties reach sustainable financing solutions.

[Find out more about NEB Investment Guidelines](#)

[Find out more about NEB Lab](#)

NEB CELVEDIS

New European Bauhaus Compass

A guiding framework for decision
and project makers wishing to
apply the NEB principles and
criteria to their activities.

https://new-european-bauhaus.europa.eu/tools-and-resources/use-compass_en

NEB INVESTĪCIJU VADLĪNIJAS

- Praktisks ceļvedis par NEB pamatvērtību un darba principu pielietošanu apbūvējamās vides projektos
- Investīciju vadlīnijas, kas palīdz investoriem pieņemt labākus lēmumus, skaidrojot, kā NEB var radīt pievienoto vērtību visām ieinteresētajām pusēm

NEW EUROPEAN BAUHAUS

INVESTMENT GUIDELINES

The Guidelines set the basis for how and why investments in built environment projects can be aligned with the New European Bauhaus. They provide guidance on how to put NEB values and principles in practice in the various aspects of investment and project preparation, and concrete recommendations.

The NEB Investment Guidelines are the outcome of close cooperation between the European Commission and JASPERS (Joint Assistance to Support Projects in European Regions), an advisory programme funded by the European Commission and the European Investment Bank.

https://new-european-bauhaus.europa.eu/get-involved/neb-investment-guidelines_en

NEB PAŠNOVĒRTĒJUMA METODE

https://new-european-bauhaus.europa.eu/tools-and-resources/neb-self-assessment-method_en

Latviski XLS tulkots un pieejams 4.3.2. metodikas sadaļā un KM - Radošā Eiropa sadaļā

<https://www.cfla.gov.lv/lv/4-3-2 - Bauhaus kritēriju pašnovērtējuma veidlapa>

<https://www.km.gov.lv/lv/es-programma-radosa-eiropa-2021-2027>

Pašnovērtējumā izmantoti šādi kritēriji. Estētika, ilgtspēja, iesaiste, pārvaldība
Katrs kritērijs veido 25%, kopā 100%. Kopējais rezultāts

0-20%	Nepietiekams vērtējums
20-50%	Akceptējams rezultāts, ar piezīmēm
50-70%	Atbilstošs NEB kritērijiem, var būt ar piezīmēm
70-100%	Labā prakse NEB piemērošanā

Nr.	Kritērijs	
1.	Estētika	25 %
1.1.	Integrācija apbūvētajā un dabiskajā vidē	
1.2.	Lietotāja pieredzes kvalitāte	
1.3.	Projekta identitāte un mērķis	
2.	Ilgtspēja	25 %
2.1.	Aprites princips	
2.2.	Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām	
2.3.	Citi vides aspekti	
3.	Iekļaušana	25 %
3.1.	Fiziskā iekļaušana	
3.2.	Sociālā iekļaušana	
3.3.	Dzīvotspējīgu kopienu veidošana	
4.	Pārvaldība	25 %

B	C		D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
				N/A	Pilnībā	Daļēji	Nemaz	Jā	Nē	Vairāki	Viens	Neviens
	1 Skaistums											
	Skaists projekts izceļ konkrētās vietas īpašības, vienlaikus veicinot mūsu fizisko un garīgo labklājību; savieno dažādas vietas un cilvēkus un veicina piederības sajūtu, izmantojot nozīmīgu kolektīvo pieredzi; un, radot integrē jaunās paliekošās kultūras un sociālās vērtības. * Skaists projekts atspoguļo Davosas būv kultūras kvalitātes sistēmas kritērijus: funkcionalitāte, ekonomija, daudzveidība, konteksts, vietas izjūta un skaistums											
	1.1 Integrācija apbūvētajā un dabiskajā vidē											
1	Dizaina atšķirīgums	Vai projektā ir ietverti atšķirīgi dizaina elementi, kas veicina informētību vai palielina ietekmētā projekta un tā tuvākās apkārtnes atšķirīgumu un atpazīstamību?	0	2	1	0						
2	Vietas unikālo priekšrocību popularizēšana	Vai projektā tiek izmantots un izcelts vietas unikālo dabas vērtību potenciāls (piemēram, ūdenstilpju vai kalnu tuvums, ainavas skati vai topogrāfija) vai apdzīvotās vietas, kurā tā atrodas, unikālās īpašības vēstures, kultūras vai arhitektūras ziņā?	0	2	1	0						
3	Visaptveroša vietas un konteksta analīze	Vai projekta izstrādes pamatā ir vispusīga vietas un tās konteksta analīze, kuras mērķis ir izprast vietējās sociālās, ekonomiskās, kultūras vērtības, vietas fiziskās īpašības, tās unikālās problēmas un potenciālu?	0	2	1	0						
4	Integrācija apbūvētajā vidē	Ja projekts tiek īstenots pilsētvidē, vai tajā tiek izmantoti vismaz divi no šādiem paņēmieniem? - Apbūves līnijas aizpildīšana tukšā vai pamestā zemes gabalā. - Ēkas augstums, kas pielāgots tās tiešajiem kaimiņiem publiskās telpas frontē. - Fasādes krāsa, atvērumi vai faktūra, kas atbilst esošajam materiālam, krāsai, faktūrai utt. uz ielas, pilsētas kvartālā vai apkaimē. - Dekoratīva, ēnojoša, aizsargājoša vai cita(-as) konstrukcija(-as), kas atsaucas uz līdzīgiem esošajiem elementiem ielā, pilsētas kvartālā vai apkaimē.	1				1	0				

ESTĒTIKA

Skaists projekts izceļ konkrētās vietas īpašības, vienlaikus veicinot mūsu fizisko un garīgo labklājību;
savieno vietas un cilvēkus, veicinot piederības sajūtu,
izmanto nozīmīgu kolektīvo pieredzi; un integrē jaunas paliekošas kultūras un sociālās vērtības.

Skaists projekts atspoguļo Davosas deklarācijas kvalitātes sistēmas kritērijus: funkcionalitāte, ekonomija, daudzveidība, konteksts, vietas izjūta un skaistums.

ESTĒTIKA

1.1 Integrācija apbūvētajā un dabiskajā vidē

Dizaina atšķirīgums

Vietas unikālo priekšrocību popularizēšana

Visaptveroša vietas un konteksta analīze

Integrācija apbūvētajā vidē

Integrācija dabiskajā vidē

Kultūras mantojuma aizsardzība

Mācīšanās no vietējās arhitektūras un amatniecības

Saikne ar dabu

Vizuālā integrācija

Integrācija dabiskajā vidē.

Ja projektu ieskauj dabiska ainava vai tas ir saistīts ar dabisku ainavu, vai tiek izmantoti vismaz divi no šādiem paņēmieniem?

- Materiāli, krāsas vai faktūras, kas atsaucas uz ainavā esošajiem.
- Ēkas vai citas struktūras gadījumā - pazemes/zemes telpu izveide vai ēkas lielākā daļa, kas veido jaunu pamatu.
- Ēkai vai citai struktūrai - ēkas augstums, kas pielāgots tās tiešajai dabiskajai vai apkārtējai ainavai.
- Ja projekts ietver apstādījumus, vietējo un vietējo koku, krūmu un ziemciešu iekļaušana.

Ja nē, vai projektā ir izmantota kāda cita arhitektūras/ ainavas integrācijas pieeja, vai arī projekts apzināti kontrastē ar apkārtējo dabisko vidi, izmantojot pamatotas ainavas vai arhitektūras kompozīcijas pieejas.

ESTĒTIKA

1.2 Pieredzes kvalitāte

Personiskais komforts/dzīves pieredze

Jauna dzīves kvalitāte

Kultūras - izglītības pieredze

Siltuma komforts ēkās

Gaisa kvalitāte ēkās

Dabiskā gaisma ēkās

Atmosfēras komforts atklātās telpās

Akustiskais komforts

Ergonomika

Sensorā pieredze un interaktivitāte

Jauni dzīves kvalitāte.

Vai projekts nodrošina vai uzlabo esošās telpas tādā veidā, kas veicina lietotāju labsajūtu (privātuma, atpūtas, atveseļošanās u. c.), piemēram, šādi:

- zaļās telpas (piemēram, dārza, parka, pastaigu/velo takas) vai ūdensmalas (piemēram, peldvietas, upes krasta, ūdenstilpnes utt.) izveide.
- meditācijas, atpūtas laukuma, sporta zonas vai atpūtas zonas izveide.
- Logu, atveru vai jumta logu ierīkošana, kas nodrošina skatu uz dabu un/vai pilsētas ainavu.
- Jaunu specializētu ierīču, materiālu, apgaismojuma apstākļu izmantošana (īpašu uzmanību pievēršot lietotāja vizuālajiem uzdevumiem), apzaļumošana, izolācija no traucējumiem u. c.

ESTĒTIKA

1.3 Identitāte un mērķis

Neatkarīgs trešās puses estētiskās kvalitātes apliecinājums

Arhitektūras inovācijas sociālam mērķim

Iekļaušana vietējā kultūrā

Publicitāte un atpazīstamība

Estētiska atjaunošana

Pietiekamība - resursu patēriņa samazināšana līdz minimumam

Izturība

Neatkarīgs trešās puses estētiskās kvalitātes apliecinājums.

Cik no turpmāk minētajiem aspektiem ir piemērojami?

- Projektu ir apstiprinājusi komisija, vietējā padome vai līdzvērtīga kompetenta iestāde mākslas, dizaina, arhitektūras, pilsētplānošanas vai kultūras mantojuma jomā.
- Projekts ir apbalvots vai izcelts arhitektūras, pilsētplānošanas, kultūras mantojuma vai līdzvērtīgā konkursā.
- projekts ir publicēts atzītā arhitektūras, pilsētplānošanas vai līdzvērtīgā laikrakstā vai žurnālā (tostarp tiešsaistes publikācijās).

Latvijas Arhitektūras Lielā gada balva 2023

Dailes teātra
priekšlaukums
MADE arhitekti

Dailes teātris ir iemīļots kultūras galamērķis un izcils modernisma arhitektūras piemērs. Laukumā saglabāti teātra arhitektūrai un modernisma garam raksturīgie labiekārtojuma principi un materiāli, un izveidota jauna kustības un tā izmantošanas stratēģija, tiecoties laukumu padarīt pieejamu ikvienam. Laukumā realizēti jaunu koku un krūmu stādījumi un izmantoti ilgtspējīgi lietus ūdens apsaimniekošanas risinājumi. Daļa demontēto materiālu laukumā izmantoti atkārtoti, uzstādīti ilgmūžīgi labiekārtojuma elementi.

Koka bērnudārza
Salaspilī/
MADE arhitekti

LAS
Jaunā Eiropas
Bauhaus balva
Latvijā
2025

Arhitektu biroja *MADE arhitekti* arhitektus raksturo atbildība par savu darbu. Viņu projektētais bērnudārzs ir patiesi skaista arhitektūra mūsu bērniem. Tas sasniedz augstus nergoefektivitātes rādītājus un veicina bērnu attīstību, radot iekļaujošu un draudzīgu vidi. Ir uzstādīta ļoti augsta latīņa arhitektiem, pašvaldībām un likumdevējiem, un var cerēt, ka šāda līmeņa ēku veidošana kļūs par ierastu praksi arī citur Latvijā. Šis objekts atbilst ne tikai jaunajām kustības vērtībām, bet arī sākotnējiem Bauhaus skolas principiem, kas ir vēl būtiskāk.

Augustīnes Dārzs,
dzīvojamās ēkas
Latvijas
Arhitektūras balva
2025/
Sampling,
arhitektu birojs

Ēku ansambli veido jūgendstila īres nams un bijušās mazstāvu ražošanas ēkas pagalmā. Ar šo projektu atjaunotas ielas nama fasādes, un veikta pagalmu ēku rekonstrukcija, pielāgojot tās rezidences funkcijai.

Kvartāla iekšpagalms ir pārtapis par mūsdienīgu pilsētas dārzu, kura postindustriālā estētika atspoguļo adaptīvās atjaunošanas koncepciju — saglabāt un pielāgot jaunai lietošanai ikvienu būvi neatkarīgi no tās sākotnējās arhitektoniskās vērtības.

ILGTSPĒJA

Ilgospējīgs projekts samazina ietekmi uz vidi; tā mērķis ir noslēgt aprites loku, samazinot lineāros procesus vai pārveidojot tos par aprites procesiem; tas dod atpakaļ vairāk, nekā paņem, uzlabojot bioloģisko daudzveidību un veicinot dabas atjaunošanu un paplašināšanu.

Ilgospējīgs projekts atspoguļo Davosas deklarācijas kvalitātes sistēmas kritērijus "Vide un ekonomika".

ILGTSPĒJA

2.1. Aprites princips

Izmantot novārtā atstāto aktīvu potenciālu

Cirkulāras uzvedības veicināšana

Estētika aprites veicināšanai

Telpu, strukturālo elementu, materiālu un aprīkojuma atkārtota izmantošana

Koplietošana

Pielāgojams un demontējams dizains

Būvniecības metodes ārpus būvlaukuma vai ar zemu atkritumu daudzumu

Būvniecības un nojaukšanas atkritumi

Ekspluatācijas atkritumu likvidēšana/samazināšana

Pielāgojams un demontējams dizains.

Cik no šādām metodēm ir iekļautas projektā?

- Daudzpusīgu saliekamo elementu, piemēram, iekšējo sienu vai āra labiekārtojuma izmantošana;
- Ēkās – tādu konstrukciju izmantošana, kas ir turpmāk izmantojamas, un iespēja mainīt mehāniskās, elektriskās vai santehnikas sistēmas, pielāgot vai nomainīt atbilstoši citiem izmantošanas veidiem.
- Priekšroka standartizētiem, modulāriem risinājumiem,
- Dizains, kas nodrošina konstrukciju vieglu demontāžu remontam, otrreizējai pārstrādei vai atkārtotai izmantošanai projekta īstenošanas vietā, vai citur (piemēram, neliela pārvietojama teātra podesti, tirgus nojumes utt.).

ILGTSPĒJA

2.2. Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām

Izpratnes veicināšana

Estētika klimata pārmaiņu mazināšanai

Klimata noturība un sociālais taisnīgums

Projekta pielāgošanās klimata pārmaiņām

Pielāgošanās klimata pārmaiņām plašākā teritorijā

Zems enerģijas patēriņš

Atjaunojamo enerģijas avotu ražošana

Enerģētikas kopienas

Ēku energoefektivitāte

Materiāli ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni

Zaļā/zilā infrastruktūra

Izpratnes veicināšana

Vai projekts veicina jaunu estētisko normu pieņemšanu, kas sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām? Piemēram, izvairoties no nevajadzīgiem dekoratīviem elementiem un samazinot apdari, tādējādi palīdzot samazināt ēku oglekļa dioksīda emisiju, vai palielinot noturību, izmantojot estētiski pievilcīgus un iedzīvotāju labsajūtu veicinošus risinājumus, piemēram, ūdens laukumus, labiekārtotu pretplūdu aizsardzības infrastruktūru u. c.

ILGTSPĒJA

2.3. Citi vides aspekti

Izpratnes veicināšana

Kopienu apvienošana

Estētika vides labā

Ūdens patēriņa samazināšana

Lietus ūdens savākšana un izmantošana

Ilgspējīgi materiāli

Vietējās floras un faunas aizsardzība

Piesārņojuma likvidēšana un sanācija

Institucionālā aizsardzība

Kopienu apvienošana

Vai projekts risina vides problēmas (piemēram, piesārņojums, bioloģiskās daudzveidības samazināšanās, ūdens trūkums u. c.), vienlaikus veicinot solidaritāti un saliedējot kopienas? Piemēram, ieviešot kopienu dārzus, parku adopcijas programmas, sakopšanas pasākumus u.c.

Skola bez
adreses

NEB Eiropas
balvas finālists
2022

Kuldīgas
Vēsturisko
dārzu tradīciju
atjaunošana
LAS
Jaunā Eiropas
Bauhaus balva
Latvijā
2024

Pitrāga pietura
NEB Eiropas balvas
finālists
2023
Made Arhitekti

IESAISTE

Iekļaujošs projekts nodrošina piekļūstamību un cenu pieejamību visiem, prioritāti piešķirot nelabvēlīgākā situācijā esošiem cilvēkiem; veicina attiecības starp lietotājiem un/vai kopienām, ilgtermiņā nodrošinot sociālo taisnīgumu; iedvesmo jaunai kopienas sadarbībai, balstoties uz solidaritāti, un veicinot izpratni par diskrimināciju un netaisnību.

Iekļaujošs projekts atspoguļo Davosas deklarācijas kvalitātes sistēmas kritērijus: funkcionalitāte, ekonomija, daudzveidība, konteksts un vietas izjūta.

IESAISTE

3.1. Fiziskā iekļaušana

Iekļaujoša projekta nodrošināšana

Neaizsargāto personu īpašo vajadzību
apmierināšana

Inovatīvs iekļaujošs dizains

Telpiskās segregācijas samazināšana

Fiziskā savienojamība

Ilgtermiņa mobilitāte

Gājējiem un velosipēdistiem draudzīgas vietas

Inovatīvs iekļaujošs dizains.

Vai projekts pārsniedz vietējos
normatīvus, lai pielāgotos dažādām
ierobežotām funkcionalitātēm, ieviešot
inovatīvus un īpaši iekļaujošus
pasākumus? Piemēram:

- elastīgu telpisko plānojumu vai
pārveidojamas iekārtas, kas ļauj mainīt
piekļuves prasības.
- Krāsu, faktūru, attēlu un citas multi-
sensorās, vizuāli uztveramas
informācijas izmantošana cilvēkiem ar
neirodiversitāti.
- Ceļu meklēšanas stratēģiju
izmantošana, kas palīdz cilvēkiem
intuitīvi orientēties telpā;
- Tehnoloģiju izmantošana (piemēram,
audio un vizuālais aprīkojums un
saskarnes, tīmekļa piekļuve u. c.), kas
palīdz indivīdiem pilnībā izmantot telpu.

IESAISTE

3.2. Sociālā iekļaušana

Vienlīdzīga izmantošana un piekļuve

Projektēšana, lai nodrošinātu pieejamību

Sociālais mērķis

Taisnīgs konteksts un attieksme

Projekta personāla labklājība un veicināšana

Reaģēšana uz kopienas īpašajām vajadzībām

Sociālās integrācijas institucionālā nodrošināšana

Vienlīdzīga izmantošana un piekļuve.

Vai projekts veicina vietas taisnīgu izmantošanu šādos veidos?

- Piekļuve, lietošana vai izmantošana ir formāli un faktiski nediskriminējoša un brīva.
- Ja ir iekļauta pakalpojumu sniegšana, pakalpojumi tiek piedāvāti bez diskriminācijas un bez maksas.
- Ja tiek piemērota piekļuves vai izmantošanas maksa, lai optimizētu izmantošanu un finansiālo ilgtspēju, maksa tiek noteikta tā, lai tā būtu pieejama un neizslēgtu nevienu grupu, piemēram, ieviešot atbilstošus atbrīvojumus no maksas jauniem vai maznodrošinātiem lietotājiem.

IESAISTE

3.3. Dzīvotspējīgu kopienu veidošana

Drošības sajūta

Sociālā inovācija

Katalizatora efekts

Elastība un pielāgošanās spēja

Atbalsts sociālām aktivitātēm

Atbalsts vietēja rakstura darbībām un uzņēmumiem

Telpu optimāla izmantošana

Telpu optimāla izmantošana

Cik no turpmāk minētajiem faktoriem attiecas uz projekta lietderības palielināšanu? Projektu var izmantot ar tādu pašu vai citu funkcionalitāti:

- Visos gadalaikos.
- Darba dienās un brīvdienās.
- Rītos, pēcpusdienās un vakaros.

Piemēram: skolas daudzfunkcionāla pasākumu zāle, kas projektēta un apsaimniekota tā, lai tajā vakaros, brīvdienās vai vasarā notiktu vietējās kopienas aktivitātes un pasākumi.

"Lightguide"
ražošanas ēku un
teritorijas pārbūve/
Mindaro Arch/
H2E dizaina birojs

Latvijas Arhitektūras
balva
LAGB atzinība par
iekļaujošu dizainu
2025/ DOGA
Norvēģija eksperti

Projekta virsuzdevums — uzņēmuma darba telpām un ārtelpai izveidot enerģisku, pārliecinošu funkcionālo un estētisko «etalonu». Projektēšanas process ietvēra daudzas koprades darbnīcas ar darbiniekiem, izzinot un detalizējot funkcionālās un tehnoloģiskās vajadzības, drošības prasības katrai darba zonai un darba vietai, ārtelpai. Ēku plānojumi pakļaujas ražošanas procesu tehnoloģiskajām prasībām, kur centrā ir cilvēks-darbinieks, viņam veidota dzīva, enerģiska iekštelpu un ārtelpas vide.

Avots: LAGB, Mindaro

Bērnu klīniskās universitātes
slimnīcas Ambulatorais
centrs un Neatliekamās
palīdzības centrs/
MARK arhitekti/
H2E dizaina birojs

LAGB atzinība par iekļaujošu
dizainu
2025/ DOGA Norvēģija
eksperti

Ambulatorais centrs un neatliekamās palīdzības centrs slimnīcas teritorijā palīdz strukturēt sarežģītu vidi, padarot orientēšanos intuitīvu un draudzīgu. Fasādes vieglums, caurspīdība un dabīgā gaisma mijiedarbojas ar emocionāli siltiem interjeriem. Lielizmēra dzīvnieku tēli — dzērve un briedis — kļūst par uzticamiem pavadoņiem bērnu ceļā cauri telpai. Arhitektūra pārtop par pieredzi, kur funkcionalitāte savienojas ar empātiju.

Atbalsta centrs
“Pērle”.
Latvijas
arhitektūras
lielā balva
2022
Ēter un Rigers,
arhitektu biroji

Rīgas psihiatrijas
un narkoloģijas
centra teritorijas
konceptcija/ ALPS
ainavu arhitekti

PĀRVALDĪBA

Projekts, kas atbilst NEB darba principiem, ir :

- līdzdalības projekts, kas nodrošina, ka kopienas tiek aktīvi iesaistītas izstrādes, lēmumu pieņemšanas un īstenošanas posmos;
- starpdisciplinārs projekts, kas apvieno zināšanas no dažādām jomām;
- daudzlīmeņu projekts, kas nodrošina gan horizontālu, gan vertikālu sasaisti un rada plašāku, pārveidojošu ietekmi ārpus vietējā mēroga piemērošanas robežām.

NEB darba principi atspoguļo Davosas deklarācijas kvalitātes sistēmas kvalitātes kritērijus: pārvaldība, ekonomika, vietas izjūta un skaistums.

PĀRVALDĪBA

Līdzdalība projekta ieceres stadijā

Līdzdalība projekta izstrādē un plānošanā

Līdzdalība projekta īstenošanā

Nelabvēlīgākā situācijā esošu cilvēku līdzdalība

Replicējamības potenciāls

Daudzlīmeņu iesaiste

Līdzdalība projekta izstrādē un plānošanā.

Vai vietējā kopiena un potenciālie nākotnes lietotāji ir iesaistīti un iesaistīti projekta stratēģijas izstrādē, plānošanā vai pasākumu plānošanā? Vai ir notikusi sistemātiska apmaiņa starp kopienas locekļiem un starp kopienu un projekta īstenotājiem, piemēram, aicinot viņus izteikt idejas vai iebildumus un formulēt ieteikumus projekta izstrādei?

PĀRVALDĪBA

Starpdisciplināra pieeja

Formālu zināšanu radīšana, saglabāšana un izplatīšana

Ietekme uz izglītību

Neformālā izglītība

Lielāks sabiedrības atbalsts

Rentabilitāte

Finanšu līdzsvars un ilgtspēja

Rentabilitāte.

Vai projekts ir sagatavots un organizēts ar mērķi optimizēt/mazināt kopējās projekta izmaksas (piemēram, izmantojot atbilstošus procesus un sistemātiskus lēmumu pieņemšanas mehānismus), ņemot vērā arī kontekstu un mērķa grupu?
Vai tiek ņemta vērā izmaksu efektivitāte arī visos aprites cikla posmos (piemēram, izmantojot periodisku izmaksu pārskatīšanu vai aprites cikla modeļus): īstenošana, ekspluatācija (papildus energoefektivitātei utt.), uzturēšana, utilizācija?

SADARBĪBAS STĀSTI

Liepājas Restaurācijas centrs
FROM KNOW-HOW TO DO-HOW

Restaurācijas centra no 2025. gada ES finansēta projekta ietvaros veido platformu – reālu vietu Jaunā Eiropas Bauhaus vērtību īstenošanai, veicot atjaunošanas iniciatīvas, lai vietējās kopienas kopīgi mācītos, un saņemtu atbalstu vēsturiskās struktūras un kultūras mantojuma saglabāšanā. Starptautiskās rezidences realizēšana Liepāju nostāda blakus un līdzvērtīgā statusā ar Aizputi un Kuldīgu.

LABIEKĀRTOJUMS GRĪZIŅKALNĀ

Grīziņkalna apkaimes biedrība koordinē iedzīvotāju iesaisti pašvaldības īpašumu sakopšanas programmā. Apdobju iekopšana ir ārtelpas uzlabošanas risinājums, kam viegli piesaistīt iedzīvotāju brīvprātīgo darbu un izmantot to saliedēšanai. Pašvaldība, RD ĀMD, atbalsta iniciatīvu un nodrošina melnzemes un zāliena sēklu piegādi. Lai aizsargātu apdobs, biedrība par ziedojumiem nodrošina iedzīvotājus ar materiāliem sētiņu izveidei, veicinot arī iedzīvotāju iesaistes atpazīstamību. 2024. gada pavasarī, kad biedrība pirmo reizi piedalījās akcijā, tika iekopti 300 m². Rudenī tie bija jau vairāk nekā 500 m², bet uz šo pavasari vien pieteikti vēl 1000 m² apdobju. Avots: Grīziņkalna biedrība

LAIKS TIRGUM GRĪZIŅKALNĀ

Pirmajā līdzdalības budžeta projektā "Laiks tirgum Grīziņkalnā" (<https://balso.riga.lv/projekti/laiks-tirgum-grizinkalna-ar-izmainam>) tiek veidots tirgus skvērs un tas tiks realizēts jau šovasar, šobrīd tiek skaņots būvvaldē. Projekts iecerēts divās kārtās, otrajā paredzot plašus seguma atjaunošanas darbus un labiekārtojumu. Avots: Grīziņkalna biedrība.

Esošā situācija: tirdziņš svētdienās

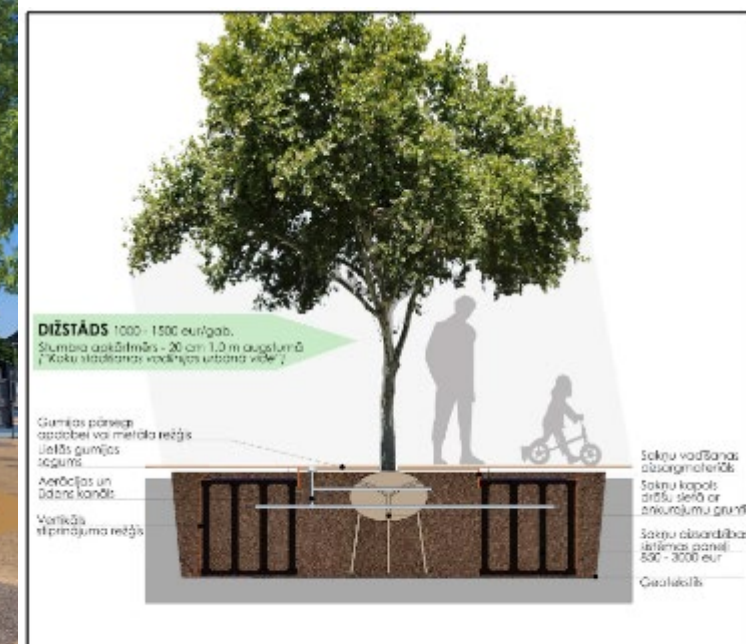

Plānotais labiekārtojums

PAR CENTRA SPORTA KVARTĀLU

Koku iestādīšana pie Centra sporta kvartāla bērnu rotaļu zonas ir otrais projekts, ko Grīziņkalna biedrība iesniegusi līdzdalības budžeta konkursā, un kam saņēmusi nepieciešamo iedzīvotāju atbalstu (vairāk: <https://balso.riga.lv/projekti/noenajums-barona-laukuma-ar-izmainam>). Projekta mērķis ir ar 18 koku palīdzību mazināt karstuma salas radīto svelmi vasaras dienās, par ko ilgstoši sūdzējušies iedzīvotāji. Avots: Grīziņkalna biedrība

ZAĻĀS SALAS BRISELĒ

Viscaur pilsētas centrā tiek uzturētas nelielas zaļās zonas, kas nodrošina gan lietus ūdens savākšanu, gan pasargā pilsētvidi no pārkaršanas. Lauciniecisķā stila žodziņi ir ekonomiski, izgatavoti no ražošanas atlikumiem, viegli aizvietojami. Savukārt dobēs līdzās kultūraugiem mierīgi zeļ arī nezāles, briselieši par to nebēdā.

RĪGAS ENERĢĒTIKAS AĢENTŪRA

Mans kultūrdārzs Bolderājā

Pikniks iedzīvotājiem
un ekspertiem

Bolderājas
bibliotēkas dārzā

18. septembris

SVECĪŠU STENDS BOLDERĀJAS BIBLIOTĒKAS KULTURDARZA

Latvijas valsts himna — tautas svētgāģ lūgšana

PARĒDZAMĀS MĒBELES NO PALETĒM:

1-SKALĀ ZONA - ZONA, KUR PARĒDZĒTI TIRDZINĀ UN DAŽĀDAS AKTIVITĀTES. NOVĒTOTA LĪDZENĀ RELJEFĀ, NO IELAS SKATPUNKTA LABI PAMANĀMAS AKTIVITĀTES, TĒDĒJĀDI AKINOT PIEVIENTOS GARĀMGĀIĒJUS/GARĀMBRAUCĒJUS.

2-ATPŪTAS ZONA - ZONA, KUR ATRODAS ĀRA LĀSTĀVA, ATPŪTAS VIETA. NOVĒTOTA TĀLĀK NO IELAS TROKŠNIEM UN AR IZTEIKTU RELJEFU VIETĀ ANĀVSKAM BAUDĪJUMAM.

3-PASĀKUMU ZONA - ZONA, KUR NOTIEK KONCERTI UN PASĀKUMI. NOVĒTOTA LĪDZENĀ RELJEFĀ UN TUVĀK IELAI / TROKŠNIM. NO IELAS SKATPUNKTA LABI PAMANĀMI KONCERTI, TĒDĒJĀDI AKINOT PIEVIENTOS GARĀMGĀIĒJUS/GARĀMBRAUCĒJUS.

SKALĀ ZONA

PASĀKUMU ZONA

ATPŪTAS ZONA

PARĒDZAMĀS MĒBELES NO PALETĒM:

SKALĀ ZONA - GALDI TIRDZINĀM, GALDI PIE KĀ APSĒSTIES, APSTĀTIES.

ATPŪTAS ZONA - DAŽĀDI ATPŪTAS KRĒSLI, ŠUPOLES IERĀKINĀMAS KOKU ŽAROS, KONSTRUKCIJAS KAS VEIDO DAŽĀDU AUGSTUMU KRĒSLU ZONU.

PASĀKUMU ZONA - SKATĪMES ZONA, SKATĪTĀJU ZONA VEIDOTA DAŽĀDAS

Daudzfunkcionālais risinājums (koka konstrukcija) - gan āra nodarbībām (piem. joga), gan pasākumiem un atpūtai!

Mans kultūrdārzs Bolderājā

Ideju iesniegšana konkursam

1. septembris-25. novembris

Žūrija

- ❖ **Evelīna Ozola** – Pilsētas arhitekta dienesta vadītāja, pilsētas galvenā dizainere
- ❖ **Zane Ramiņa** – RCB Galvenā eksperte bibliotēku jomā, arhitekte
- ❖ **Dita Pfeifere** – IKSD Kultūras institūciju un nemateriālā kultūras mantojuma nodaļas vadītāja
- ❖ **Jānis Krievkalns** – IKSD Pilsētvides mākslas un noformējuma nodaļas vadītājs
- ❖ **Gaidis Balodis** – AIC projektu vadītājs apkaimju attīstības jautājumos
- ❖ **Evita Riekstiņa** – Rīgas enerģētikas aģentūras direktora vietniece

Papildu konsultācijas par risinājumiem – **Māris Mežzīle**, ĪD Būvniecības pārvaldes priekšnieks

Bolderājas bibliotēkas dārza labiekārtošanas iepirkums

- **Funkcionalitāte:**

- Labiekārtojums maza mēroga kultūras pasākumu norisei – skatuves vieta un sēdvietas
- Labiekārtojums bibliotēkas apmeklētāju ērtībām ikdienā – āra lasītava
- Dizaina elementi kopējās atmosfēras veidošanai, piemēram, apstādījumi, patriotiska piemiņas vieta

- **Estētikas sagaidījums:** izpildījums iekļaujas dārza ainavā un saskan ar bibliotēkas ēkas arhitektūru, tas ir gaumīgs, vienots un tīrs

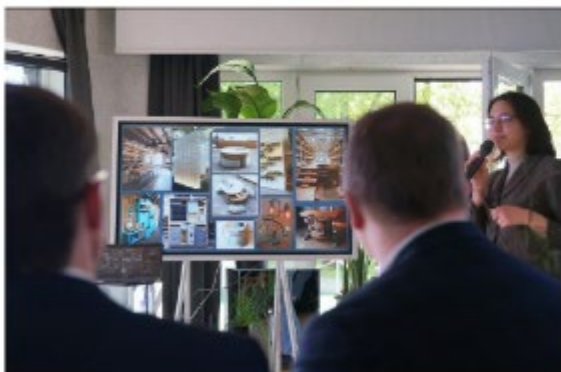
- **Izpildes prasības:**

- Ekspertu konsultācija pirms darbu uzsākšanas
- Gala koncepcijas prezentēšana vietējiem iedzīvotājiem, rekomendāciju respektēšana
- Īstenošana notiek Bolderājas bibliotēkas dārzā un iedzīvotāji var brīvi nākt un palīdzēt
- Pēc iespējas jāizmanto otrreizējie materiāli, bioloģiskas izcelsmes materiāli, jāpiemēro apritīgs inženierdizains un daudzfunkcionalitāte

- **Elastība un kontrole:** sākotnēji jāiesniedz labiekārtojuma koncepts. Atļauts veikt izmaiņas, to saskaņojot

- **Prasības speciālistiem:** līdzšinēja pieredze apritīga labiekārtojuma izveidē

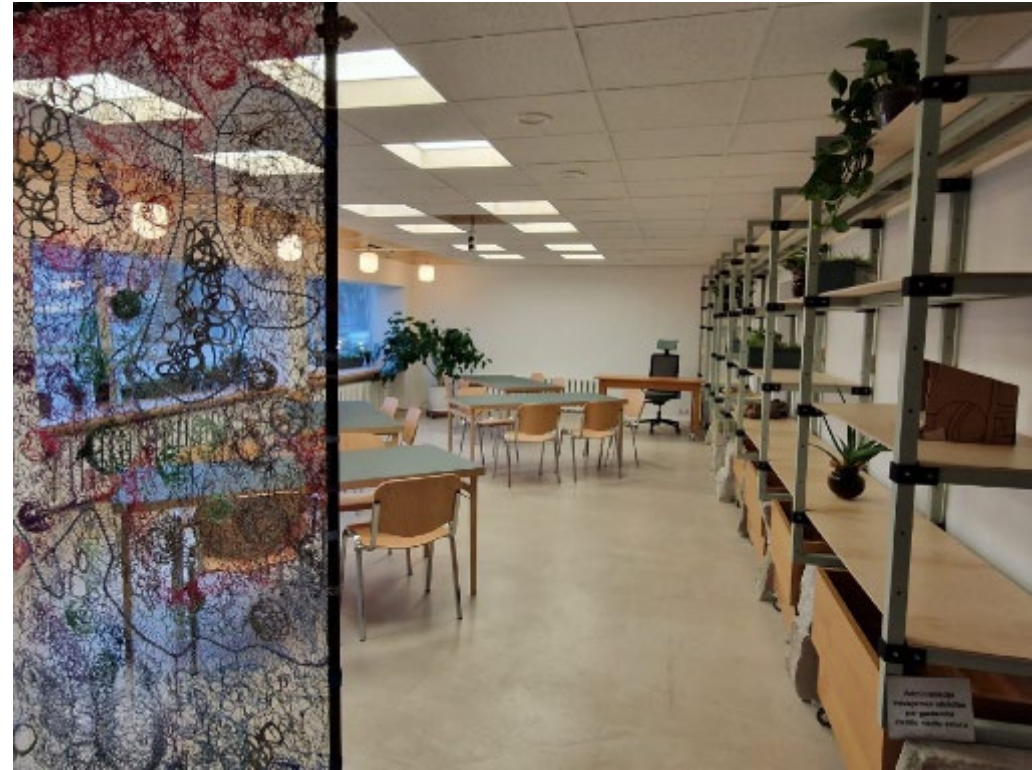
SADARBNĪCA KR. VALDEMĀRA IELĀ

Mācības no Sadarbnīcas iekārtošanas

- Jāprasa tikai gala funkcionalitāte un jādefinē estētikas sagaidījums
- Risinājums jāatstāj izpildītāju ziņā – pieejamie materiāli nosaka gala dizainu
- Uzmanīgi ar prasību formulējumu – tas var ierobežot risinājumus
- Gala dizains var atšķirties no saskaņotās koncepcijas, ja visi materiāli nav uzreiz pieejami
- Elastības un kontroles saprātīga attiecība
- Prasības speciālistiem, ne izpildītājam

KĀ MĒS JUMS VARAM PALĪDZĒT?

Pasūtītāja atbildība/ projektēšanas uzdevums

- Jānosaka pieklūstamības prasības, tiecoties uz maksimālo rezultātu
- Arhitekta un ainavu arhitekta kvalifikācijai jāatbilst plānotajam uzdevumam, un spējai radoši un empātiski to risināt
- Uzdevumā un laika grafikā jāatrod laiks vairāku variantu izstrādei, un konsultācijām
- Vienmēr jāpiemēro aktuālās vadlīnijas, tas jānorāda projektēšanas uzdevumā.
- Projektus, kas veikti pirms 2023.g., ieteicams pārskatīt un aktualizēt.

Vides pieklūstamības tipiskās paviršības:

- Teritorijā netiek izmantotas iespējas veidot lēzenus celiņus, veicinot maksimālu pieklūstamību
- Vēsturisku ēku ieejas tiek vizuāli degradētas ar tipveida metāla pandusiem
- Netiek izmantota iespēja veidot vienlīmeņa ieeju visiem:
- Ieejas ratiņkrēslos tiek veidotas atsevišķi no galvenās ieejas,
- Ieejas ratiņkrēslos tiek apgrūtinātas ar šķēršļiem

LAS KONSULTĀCIJAS : KĀ TAS NOTIEK

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonds

- Sagaidām jūsu zvanu vai e-pastu
- Atrodam LAS ekspertu
- Organizējam attālinātu sapulci ar iesaistītiem speciālistiem, pēc nepieciešamības veicam ierakstu
- Sapulces laikā konsultējam, sniedzam rekomendācijas, nosūtam labās prakses piemērus, vai noderīgus dokumentus un saites
- Ja nepieciešams, vienojamies par papildus sapulcēm
- Konsultējam par Projektēšanas uzdevuma un iepirkuma sagatavošanu
- Rekomendējam LAS pārstāvjus dalībai iepirkuma vai metu konkursa komisijā
- Palīdzam ar padomu tirgus izpēti plānošanā, un pretendentu loka paplašināšanā

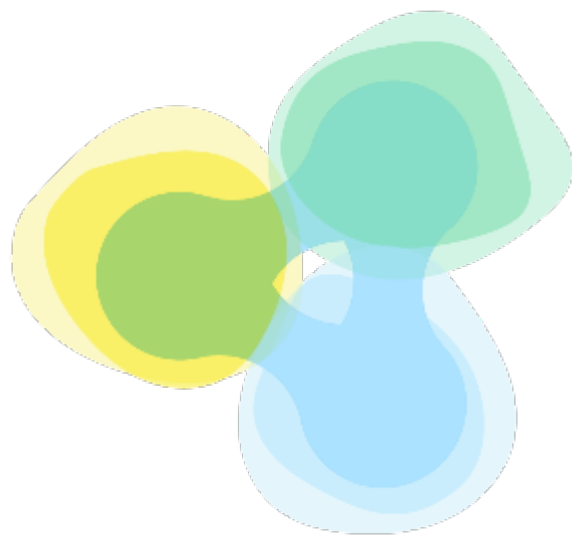
Ierosinājumiem un saziņai: anda.kursisa@latarh.lv, t. 20028097.

Konsultācijas par Jauno Eiropas Bauhaus tiek sniegtas KM deleģējuma līguma ietvaros.

Konsultācijas par iepirkumiem finansē Sabiedrības Integrācijas fonds, Līguma Nr. 2025.LV/NVOF/MAC/042

«Sabiedrības iesaiste publiskās vides arhitektūras plānošanā un pieejamībā»

KAS IR EIROPAS JAUNAIS BAUHAUS?

New European Bauhaus
beautiful | sustainable | together

skaisti | ilgtspējīgi | kopā

**Latvijas
Arhitektu
savienība**

Torņa iela 11, Rīga, LV-1050, Latvija, tel. +371 67212802, +371 20028097
latarh@latarh.lv www.latarh.lv